

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Фінансовий та страховий менеджмент»
на тему: «Забезпечення платоспроможності страхових компаній»

Виконавець:

студентка фінансово-економічного
факультету
Завалій Катерина Ігорівна

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
Баранова Вікторія Глібівна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми: успішна діяльність страхових компаній значною мірою залежить від рівня їхньої фінансової стійкості та платоспроможності. Лише за умови належного рівня платоспроможності страхові компанії здатні генерувати чинники позитивних кількісних і якісних змін для нормального функціонування сьогодні та забезпечення зростання власного фінансового потенціалу в майбутньому. Тому нині в Україні забезпечення платоспроможності страховиків – одне з пріоритетних завдань, особливо з урахуванням інтенсифікації багатоманітних і різноспрямованих процесів, які супроводжують економічну глобалізацію.

Проблематиці управління та забезпечення платоспроможності страхових компаній приділяється особлива увага органами державного регулювання різних країн. Крім того, в міжнародній страховій практиці навіть за умови стабільної макроекономічної ситуації заходи зі забезпечення платоспроможності страховиків періодично переглядаються і регулярно підвищуються вимоги до їхньої фінансової стійкості.

Актуальні проблеми управління платоспроможністю страхової компанії зустрічаються в працях як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Однак й досі питання управління платоспроможністю страховика є недостатньо висвітленим у зв'язку з наявністю різних підходів щодо її оцінювання та забезпечення. Глибоко досліджували цю проблему Н.В. Ткаченко, О.В. Прокоф'єва, І. Ненно, К.В. Шелехов, В.О. Кравченко, А.А. Супрун, Н.В. Супрун, Т.А. Говорушко, В.Д. Базилевич, В.М. Бутиріна, В.Г. Баранова, Л.О. Орланюк-Малицька, О.І. Мельник, Л.В. Шірінян, А.С. Глущенко та ін.

Мета дослідження: обґрунтування теоретичних основ і аналіз практики управління платоспроможністю страхової компанії, а також визначення напрямків удосконалення управління платоспроможністю страховика.

Завдання дослідження:

- визначити економічний зміст поняття «платоспроможність» страхової компанії;
- визначити систему показників платоспроможності страхової компанії;
- розкрити механізм забезпечення платоспроможності страховика, а також визначити його складові;
- проаналізувати платоспроможність ПрАТ СК «Арсенал Страхування»;
- проаналізувати практику контролю за платоспроможністю страхової компанії;
- дослідити чинники, що впливають на платоспроможність страхових компаній, зокрема ПрАТ СК «Арсенал Страхування»;
- обґрунтувати напрямки покращення платоспроможності страхової компанії з урахуванням зарубіжного досвіду;
- визначити шляхи підвищення ефективності управління платоспроможністю страхової компанії;

— визначити методичні підходи щодо прогнозування платоспроможності страхової компанії.

Об'єкт дослідження: процес забезпечення платоспроможності страхової компанії.

Предмет дослідження: теоретичні та практичні засади управління платоспроможністю страхової компанії.

Методи дослідження: у процесі написання дипломної роботи при обґрунтуванні теоретичних основ забезпечення платоспроможності страхової компанії використані такі методи наукового дослідження: абстрагування, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, системний та інші. У процесі аналізу практики управління платоспроможністю страхової компанії застосовані наступні методи наукового дослідження: формалізація, вимірювання, систематизація, аналітичний, порівняння, однофакторна і двохфакторна статистична модель та інші. При визначенні напрямків удосконалення управління платоспроможністю страховика використані методи ідеалізації, прогнозування, узагальнення та інші. Для обробки та аналізу інформації була застосована програма MS Office Excel.

Інформаційна база дослідження: законодавчі акти та нормативно-правові документи України, монографічні дослідження, навчальна література, наукові статті, фінансова звітність страхової компанії.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (55 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 112 сторінок. Основний зміст викладено на 100 сторінках. Робота містить 25 таблиць, 10 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Проблеми введення Директиви Solvency II на страховому ринку України.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади забезпечення платоспроможності страховика»* розглянуто економічний зміст поняття платоспроможності, а також взаємозалежність і одночасну відмінність платоспроможності від фінансової стійкості, висвітлені основні показники, що визначають платоспроможність страхової компанії, розкритий інструментарій управління платоспроможністю страховика.

У другому розділі *«Аналіз системи забезпечення платоспроможності на прикладі СК «Арсенал Страхування»* проаналізовано платоспроможність страховика протягом 2015-2017 років, практику контролю платоспроможності в Україні та в інших країнах, а також обґрунтовано основні внутрішні та зовнішні чинники, що здійснюють вплив на платоспроможність страховика.

У третьому розділі *«Напрями покращення забезпечення платоспроможності страховика»* запропоновано рекомендації щодо підвищення платоспроможності СК «Арсенал Страхування» та інших

страхових компаній України з урахуванням зарубіжного досвіду. Визначені прогностичні показники платоспроможності СК «Арсенал Страхування» на 2018 рік.

ВИСНОВКИ

- Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:
1. Платоспроможність – це найважливіша умова ефективної діяльності страхової компанії та її здатність своєчасно і в повному обсязі виконати свої фінансові зобов'язання, передусім страхові, за рахунок достатньої суми ліквідних активів. Платоспроможність є критерієм для оцінки фінансового стану компанії у короткостроковій перспективі, а фінансова стійкість — на довгостроковий період.
 2. Проведений аналіз СК «Арсенал Страхування» дав змогу визначити, що страхова компанія є платоспроможною. Діючи в Україні підходи до оцінки платоспроможності вітчизняних страхових компаній не в повній мірі враховують усі ризики, властиві діяльності страховиків, і в разі застосування методології оцінки платоспроможності, прийнятої в економічно розвинених країнах, очікувані результати значно відрізнятимуться.
 3. Визначено, що на платоспроможність страховика впливають різні зовнішні та внутрішні фактори, серед яких є фінансові та нефінансові чинники.
 4. Визначено, що для покращення платоспроможності з урахуванням зарубіжного досвіду страхова компанія повинна акцентувати увагу на таких заходах, як: підвищення ефективності розміщення коштів; збільшення статутного капіталу; удосконалення перестрахових операцій; скорочення витрат на ведення справи; збалансування страхового портфеля; удосконалення тарифної політики.
 5. На основі аналізу було зроблено висновок, що для України найбільш оптимальним і менш проблематичним варіантом є впровадження Solvency II.

АНОТАЦІЯ

Завалій К. І. «Забезпечення платоспроможності страхових компаній».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою професійного за спрямування «Фінансовий та страховий менеджмент». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти забезпечення платоспроможності страховика, різні системи показників її оцінювання, а також механізм забезпечення платоспроможності.

Проаналізовано платоспроможність страхової компанії «Арсенал Страхування» за 2015-2017 роки. Виявлені основні проблеми платоспроможності та запропоновані шляхи покращення та підвищення ефективності її управління з урахуванням зарубіжного досвіду.

Запропоновано економіко-математичну модель впливу офіційного курсу НБУ долара США до гривні на показник ліквідності активів, а також впливу індексу інфляції та мінімальної заробітної плати на зворотний показник платоспроможності. Прогнозовано платоспроможність та загальний фінансовий стан страховика за допомогою матриці фінансової стратегії.

Ключові слова: платоспроможність страховика, ліквідність страхової компанії, тести раннього попередження, контроль за платоспроможністю, забезпечення платоспроможності.

ANNOTATION

Zavaliy K.I. "Ensuring the solvency of insurance companies".

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «072 Finance, Banking and Insurance» under the master's program «Financial and insurance management». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2018.

The work deals with the theoretical aspects of ensuring solvency of the insurer, various systems of indicators of its assessment, as well as the mechanism of providing solvency.

The solvency of insurance company "Arsenal Insurance" for 2015-2017 years is analyzed. The main problems of solvency were revealed and ways of improving and improving the efficiency of its management are offered, taking into account foreign experience.

The economic-mathematical model of the influence of the official rate of the NBU on the US dollar against the hryvnia on the asset liquidity index, as well as the influence of the inflation index and the minimum wage on the reciprocal of solvency, is proposed. The solvency and overall financial status of the insurer are forecasted using the matrix of the financial strategy.

Keywords: solvency of the insurer, liquidity of the insurance company, tests of early warning, control over solvency, ensuring solvency.